

VII. INTERNATIONAL EDUCATIONAL SCIENCES CONFERENCE

CONFERENCE BOOK

EDITOR PROF. DR. MUSTAFA TALAS

VII. INTERNATIONAL EDUCATIONAL SCIENCES
CONFERENCE

OCTOBER 03-05,2024
MACEDONIA, GOSTIVAR

EDITOR: PROF. DR. MUSTAFA TALAS

COPYRIGHT © 2024

BY ASES CONGRESS ORGANIZATION

PUBLISHING COMPANY LIMITED

ALL RIGHTS RESERVED. NO PART OF THIS PUBLICATION MAY BE REPRODUCED, DISTRIBUTED OR TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY ANY MEANS, INCLUDING PHOTOCOPYING, RECORDING OR OTHER ELECTRONIC OR MECHANICAL METHODS, WITHOUT THE PRIOR WRITTEN PERMISSION OF THE PUBLISHER, EXCEPT IN THE CASE OF BRIEF QUOTATIONS EMBODIED IN CRITICAL REVIEWS AND CERTAIN OTHER NONCOMMERCIAL USES PERMITTED BY COPYRIGHT LAW. ASES CONGRESS ORGANIZATION PUBLISHING® IT IS RESPONSIBILITY OF THE AUTHOR TO ABIDE BY THE PUBLISHING ETHICS RULES.

ASES PUBLICATIONS – 2024©

19.10.2024

ISBN: 978-625-95080-8-5

CONGRESS ID

CONFERENCE TITLE

VII. INTERNATIONAL EDUCATIONAL SCIENCES
CONFERENCE

DATE AND PLACE

OCTOBER 03-05,2024
MACEDONIA, GOSTIVAR

ORGANIZATION

ASES (ACADEMY OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL STUDIES)

LANGUAGES

Turkish, English, Arabic, Russian

ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

KONGRE ONURSAL BAŐKANI

Prof. Dr. AHMET VECDİ CAN

REKTÖR

ULUSLARARASI VİZYON UNIVERSITY (KUZEY MAKEDONYA)

DÜZENLEME KURULU BAŐKANI

Prof. Dr. OKTAY BEKTAŞ

ERCİYES UNIVERSITY (TURKIYE)

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. HAVA KURT SELÇUK

ERCİYES UNIVERSITY (TURKIYE)

Prof. Dr. MUSTAFA TALAS

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR UNIVERSITY (TURKIYE)

Prof. Dr. SELAHATTİN AVŐAROĐLU

NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY (TURKIYE)

Assoc. Prof. Burcu GEZER ŐEN

FIRAT UNIVERSITY (TURKIYE)

Assoc. Prof. ELİF SELCAN ÖZTAY

VAN YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY (TURKIYE)

Assoc. Prof. LOKMAN ZOR

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR UNIVERSITY (TURKIYE)

Assoc. Prof. VELİ BATDI

GAZİANTEP UNIVERSITY (TURKIYE)

Assist. Prof. EMRULLAH BANAZ

BAYBURT UNIVERSITY (TURKIYE)

Assist. Prof. OKTAY KIZKAPAN

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ UNIVERSITY (TURKIYE)

DR. MARIUS LOLEA

UNIVERSITY OF ORADEA (ROMANIA)

DR. MUHAMMAD FAISAL

SINDH MADRESSATUL ISLAM UNIVERSTY (PAKISTAN)

DR. K.R. PADMA

SRIPADMAVATIMAHILAVISVAVIDYALAYAM (WOMEN'S) UNIVERSITY
(INDA)

DR. ROZINA KHATTAK

SHAHEED BENAZIR BHUTTO WOMEN UNIVERSITY (PAKISTAN)

DR. VARVARA GETMANTSEVA

THE KOSYGIN STATE UNIVERSITY OF RUSSIA (RUSSA)

DR. HANI AMIR AOUISSI

CRSTRA (ALGERIA)

FATMA ÇETİN

İDEAL PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK MERKEZİ

RODOLFO REDA

SAPIENZA UNIVERSITY OF ROMA (ITALY)

KOORDİNATÖR

AYSEL ÜNAL

**TURKISH ADAPTATION OF THE EMOTIONAL REACTIVITY SCALE SHORT
FORM**

**DUYGUSAL TEPKİSELLİK ÖLÇEĞİ KISA FORMUNUN TÜRKÇE
ADAPTASYONU**

¹FEYZA HAZAL YÜKSEL, ²HALİL EKŞİ

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

ORCID: 0009-0004-4844-7132

²Profesör Doktor, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0001-7520-4559

Özet

Bu araştırmada Veilleux ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen Duygusal Tepkisellik Ölçeği'nin kısa versiyonunun Türkçe'ye uyarlanması hedeflenmektedir. Orijinal maddelerin bağımsız uzmanlar tarafından Türkçe'ye çevrilmesinin ardından yapılan çeviriler bir panel tarafından değerlendirilmiş ve Türkçe form oluşturulmuştur. Oluşturulan bu Türkçe form İngilizce'ye çevrilmiş ve orijinal form ile karşılaştırılarak son haline getirilmiştir. Daha sonra, dil ve üslup açısından incelenmiş ve on katılımcıya uygulanarak pilot uygulama yapılmıştır. Çalışma grubu, yaşları 18 ile 63 arasında değişen 317 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcılar uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş olup, katılımcıların %68'i kadın ve %32'si erkek katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada, önce 140 katılımcıyla uyum geçerliliği analiz edilmiş, daha sonra nihai form 317 katılımcıya uygulanmıştır. Duygusal Tepkisellik Ölçeği kullanılarak ölçüt geçerlik analizi yapılmıştır. Yapılan bu analizde, Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form ile olan ilişki incelenmiştir ve iki ölçek arasında yüksek ve pozitif bir ilişki bulunmuştur ($r = .79$, $p < .05$). Yapı geçerliğini belirlemek için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin orijinal tek boyutlu yapısını doğrulamıştır. Güvenirlik analizi için Cronbach's Alpha iç tutarlık değeri incelenmiştir. Yapılan analizde Cronbach Alpha değeri 0.74 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin güvenilir olduğunu ve maddelerin homojen olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında ölçeğin Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Tepkisellik, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Summary

This study aims to adapt the short version of the Emotional Reactivity Scale developed by Veilleux et al. (2023) into Turkish. After the original items were translated into Turkish by independent experts, the translations were evaluated by a panel and a Turkish form was created. This Turkish form was translated into English and finalized by comparing it with the original form. It was then analyzed for language and style and piloted with ten participants. The study group consisted of 317 participants aged between 18 and 63. The participants were selected through convenience sampling, 68% of them were female and 32% were male. In the study, the concordance validity was first analyzed with 140 participants, and then the final form was applied to 317 participants. Criterion validity analysis was conducted using the Emotional Reactivity Scale.

In this analysis, the relationship with the Emotional Reactivity Scale-Short Form was examined and a high and positive relationship was found between the two scales ($r = .79$, $p < .05$). Confirmatory factor analysis to determine construct validity confirmed the original unidimensional structure of the scale. Cronbach's Alpha internal consistency value was examined for reliability analysis. In the analysis, Cronbach's Alpha value was found to be 0.74. This value shows that the scale is reliable and the items are homogeneous. The results of the study show that the scale is a valid and reliable measurement tool suitable for Turkish culture.

Keywords: Emotional Reactivity, Scale Adaptation, Validity, Reliability

1. GİRİŞ

Duygular, kişilerin yaşadıkları bilişsel veya fiziksel birtakım olaylara attettikleri önem ve beraberinde yaptığı yorumlarla şekillenmektedir. Bu değerlendirme süreci, duygusal tepkilerin niteliğini ve önemini belirlemeye yardımcı olmaktadır (Campos ve Camras, 2004). Duygular, bir başka tanımla merkezi ve otonom sinir sistemi tarafından iletilen sinyallere yanıt olarak ortaya çıkmakta olan biyolojik ve zihinsel süreçlerin bir sonucudur. Ayrıca, bireyin içsel deneyimlerini temsil ettiğinden dolayı kişinin psikolojik durumunda ve sosyal ilişkilerinde önemli bir rol oynamaktadır. Genel olarak, duygular dinamik bir fenomen olarak kabul edilmekte ve çeşitli tanımlar altında incelenebilmektedir (Matsumoto ve Hwang, 2013). Her ne kadar duyguların doğasına ilişkin birçok farklı ve birbiriyle rekabet eden model mevcut olsa ve bu alandaki çok sayıda bilimsel soru hala çözülememiş olsa da bireylerin farklı bağlamlara verdikleri duygusal tepkilerin çeşitlilik gösterdiği ve öznel duygu deneyimlerinin bilinçli yaşamın neredeyse tüm yönlerinde merkezi bir rol oynadığı açıktır (Nock, Wedig, Holmberg ve Hooley, 2008).

Duygusal tepkisellik ise, bir kişinin çeşitli uyarıcılara tepki verme yeteneğini, bu tepkilerin yoğunluğunu ve bu duyguların ne kadar süreyle devam ettiğini ifade etmektedir (Nock ve ark., 2008). Bireylerin kişilik özelliklerine bağlı olarak günlük yaşamlarında deneyimledikleri duyguları ve bu duygulara gösterdikleri tepkileri ifade eden duygusal tepkisellik, genellikle farklı seviyelerde olabilmekte; hafif, orta düzeyde veya yoğun şeklinde çeşitlenebilmektedir (Yurdakul ve Üner, 2015).

Aşırı duygusal tepkiselliğin birçok psikopatolojiye aracılık ettiği düşünülmektedir (Nock ve ark., 2008). Depresyon ve anksiyete için duygusal tepkiselliğin bir yordayıcı değişken olduğu ve bu yordayıcı ilişkinin düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir (Cengiz, 2017). Ayrıca duygusal reaktivite düzeyleri yüksek olan kişilerin daha hızlı öfkelenedikleri; depresyon, hipomani ve bipolar bozukluk düzeylerinin de doğru orantılı olarak yükseldiği görülmektedir (Parneix, Pericaud ve Clement, 2013). Ayrıca duygusal tepkisellik düzeyi yüksek olan bireylerin karşısındaki kişiye sevdiğini ifade etme ve neşe duygularını belirtme konusunda daha çekimser davrandıkları görülmektedir (Polanco-Roman ve ark., 2017).

Duygusal tepkisellik düzeyini birçok faktör etkilemektedir. Yapılan literatür taraması sonucu incelenen araştırmaların bulgularına göre bu faktörler arasında cinsiyet, ebeveyn tutumları, bağlanma stilleri ve sosyal çevre, algılanan sosyal destek, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi ve duygu düzenleme stratejileri bulunmaktadır (Çakmak, 2018; Yurdakul ve Üner, 2015; Kaymakçı ve Aybar, 2023; Rosen, Milich ve Harris, 2012; Çakmak Tolan, Tümer ve Yıldırım, 2022).

Duygusal tepkisellik, insanların duygularını deneyimleme, ifade etme ve düşüncelerini yönlendirme süreçleriyle ilgili önemli bir kavramdır (Nock ve ark., 2008). Ancak, literatürde duygusal tepkisellik düzeyini ölçmek için kullanılan ölçüm araçlarının sayısı oldukça kısıtlıdır. Türk literatüründe sadece 2 duygusal tepkisellik ölçeği bulunmaktadır:

Duygusal Tepkisellik Ölçeği (Seçer, Halmatov ve Gençdoğan, 2013) ve Perth Duygusal Tepkisellik Ölçeği - Kısa Form (Balaban ve Bilge,2021). Bu nedenle, Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'un Türkçe'ye uyarlanması ve Türk literatürüne kazandırılması oldukça önemlidir. Bu ölçek, duygusal tepkiselliği anlama ve değerlendirme konusunda sağlam ve kısa bir araç sunacak; bu da akademisyenlerin, psikologların, psikolojik danışmanların ve diğer ilgili uzmanların çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Duygusal tepkiselliği ölçmek için doğru ölçütlerin oluşturulması, bireylerin duygusal sağlığını anlamak ve gerekli desteği sağlamak için kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı, Veilleux ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen Duygusal Tepkisellik Ölçeği'nin kısa versiyonunun Türk kültürüne uyarlanmasıdır.

2. YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, yaşları 18 ile 63 arasında değişen toplam 317 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcılar uygun örnekleme yöntemi aracılığıyla seçilmiştir. Katılımcıların %68'i kadın, %32'si ise erkektir. Çalışmada önce uyum geçerliliğini analiz etmek için 140 katılımcı değerlendirilmiş, ardından nihai form 317 katılımcıya uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

The Brief Form of Emotional Reactivity Scale:

Veilleux ve arkadaşlarının (2023) geliştirdiği Duygusal Tepkisellik Ölçeği (B-ERS), tepkiselliğin etkin bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla kısa bir versiyonunun geliştirilmesini ve doğrulanmasını hedeflemiştir. Araştırma sürecinde, mükemmel iç tutarlılık düzeyine ($\alpha = 0.92$) sahip olan B-ERS'in oluşturulması için orijinal ERS'den altı madde seçilmiştir. Maddeler 4'lü likert ile ölçülmektedir (0=Hiç benim gibi değil, 1=Biraz benim gibi, 2=Kısmen benim gibi, 3=Benim gibi, 4=Tamamen benim gibi). Faktör analizi sonuçları, B-ERS'in tek faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, B-ERS'in duygusal sıkıntı, borderline semptomlar, deneyimsel kaçınma, duygu düzensizliği, olumlu ve olumsuz duygulanım gibi göstergelerle güçlü korelasyonlar sergilediği tespit edilmiştir. B-ERS'in aynı zamanda sıkıntıya tahammülsüzlük, irade ve gerçek hayattaki duygusal deneyimlerle ilişkili olduğu bulgulanmıştır.

Duygusal Tepkisellik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Güvenirlik ve Geçerlilik Çalışması

Çalışmada ölçüt geçerliğini analiz etmek amacıyla kullanılan Matthew, Nock, Wedig, Holmberg ve Hooley (2008) tarafından geliştirilen Duygusal Tepkisellik Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonu, Seçer ve Halmatov (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması hedeflenmiştir. 21 maddeden oluşan ölçek, 4'lü Likert (Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum) formatında değerlendirilmiştir. Ölçek, hassasiyet, duygusal tepkisellik ve psikolojik dayanıklılık olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Güvenirlik analizinde Cronbach alfa katsayısı kullanılmış ve ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının $\alpha=0.94$ olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları, Duygusal Tepkisellik Ölçeği'nin Türkçe formunun, yetişkinlerde duygusal tepkisellik üzerine yapılacak çalışmalarda geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Örnekleme grubunda yer alan bireylerin cinsiyet ve yaş gibi demografik özelliklerinin belirlenebilmesi amacıyla, araştırmacı tarafından "Kişisel Bilgi Formu" hazırlanmıştır.

İşlem

Ölçeğin İngilizce'den Türkçe'ye uyarlanması için gerekli izinler alınmıştır. Orijinal maddeler, sekiz bağımsız uzman tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Çeviriler araştırmacının da dahil olduğu üç kişilik bir panel tarafından incelenmiş ve nihai Türkçe form oluşturulmuştur. Türkçe'ye çevrilen maddeler, üç uzman tarafından tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Orijinal form ile Türkçe'den İngilizce'ye geri çevrilen form karşılaştırılarak nihai form oluşturulmuştur. Daha sonra, Türkçe form bir dil uzmanı tarafından incelenmiştir. Ölçeğin dil ve üslup açısından anlaşılabilirliğini kontrol etmek için ölçek on katılımcıya uygulanmış ve geri bildirimler alınmıştır. Ölçeğin güvenirlik ve geçerlik analizleri yapılmıştır. Ölçüt geçerliğini sağlamak amacıyla, veri toplama sürecinde aynı amaca hizmet eden bir uyum ölçeği belirlenmiş ve bu ölçeğin kullanımı için gerekli izinler alınmıştır. Uyarlama sürecindeki nihai form ve uyum ölçeği 140 kişiye uygulanmıştır. Ardından, nihai form 317 katılımcıya uygulanarak veri toplanmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirliğini belirlemek amacıyla iç tutarlık katsayısı, doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt bağımlı geçerlilik analizi yapılmıştır. Bu analizler için SPSS 26.0 ve AMOS programları kullanılmıştır. Sonrasında bulgular sunulmuş, ölçeğin güvenirliği, geçerliği ve diğer önemli kısımları raporlanmıştır. Ayrıca, çalışmanın sınırlılıkları ve önemi vurgulanmış, önerilerle sonlandırılmıştır.

3. BULGULAR

Geçerliğe İlişkin Bulgular

Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'un yapısının daha ayrıntılı ele alınabilmesi için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Yapılan DFA sonucu uyum indeksi değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Ölçeğe İlişkin Hesaplanan Uyum İndeksleri

Düzye	X ²	df	X ² /df	RMSEA	NFI	GFI	CFI	SRMR
1. Düzye	38,628	8	4,82	0,07	0,93	0,96	0,95	0,04

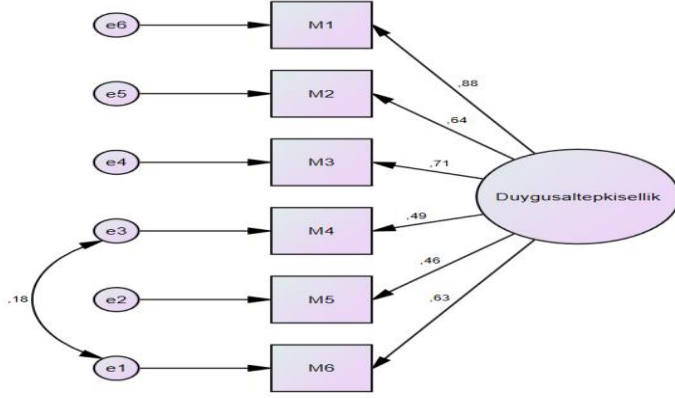
Yapılan DFA sonucu uyum indeksi değerleri $\chi^2/df=4,82p<.001$, $RMSEA=.07$, $CFI=.95$, $NFI=.95$, $GFI=.96$ ve $SRMR=.04$ olarak bulgulanmıştır. İndekslerin literatürde kabul görülen değerleri ise Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: DFA'ya Dair Uyum İndekslerinin Değerlendirilmesi

Uyum İndeksleri	YEM Değerleri	Kabul Edilen Değer
X ² /df	4,82	≤ 5
RMSEA	0,07	$.05 < RMSEA \leq .08$
NFI	0,93	$.90 \leq NFI < .95$
GFI	0,96	$.90 \leq GFI < 1.00$
CFI	0,95	$.95 \leq CFI < .97$

Literatürde kabul edilen uyum indeks değerleri ile modelin uyumlu olduğu doğrulanmıştır. Yapılan faktör analizinin ardından bulgulanmış olan faktör yükleri ise Şekil 1'de belirtilmiştir.

Şekil 1. Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Forma Dair Birinci Düzye Faktör Analizi Diyagramı

Kabul edilebilir uyum değerlerine erişebilmek amacıyla madde 4 ve madde 6 arasında önerilen şekilde kovaryans işlemi yapılmıştır. Maddelerin faktör yükleri .46 ve .88 arasında değiştiği görülmektedir.

Ölçeğin geçerlik analizleri yapılırken öncelikle ölçüt geçerliği analizi yapılmıştır. Ölçüt geçerlik analizinin yapılması için Duygusal Tepkisellik Ölçeği kullanılmıştır. Duygusal Tepkisellik Ölçeğinden elde edilen toplam puan ile Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'dan elde edilen toplam puan arasında korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda Duygusal Tepkisellik ölçeği ile Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmüştür ($r = .79, p < .05$).

Yapılan analizlerin bulgularına göre ölçeğin Türk kültürüne uygun olduğunu söylemek mümkündür.

Güvenirlilik Analizine İlişkin Bulgular

Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'un güvenirlik analizi için Cronbach's Alpha iç tutarlık değeri incelenmiştir. Yapılan analiz sonucu Cronbach Alpha değeri ,74 bulunmuştur. Cronbach Alpha değerinin 0.70 ve üzerinde bulunması, maddelerin aynı özelliği güvenilir bir şekilde ölçtüğünü ve maddelerin homojen olduğunu gösterir.

Tablo 3: *Duygusal Tepkisellik Ölçeği- Kısa Form İçin Cronbach Alpha Güvenirlik Değerleri*

Faktör	Cronbach Alpha Değeri
Ölçek Genel	,74

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın amacı Veilleux ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen Duygusal Tepkisellik Ölçeği'nin kısa versiyonunun Türk kültürüne uyarlanmasıdır. Öncelikle ölçek uyarlama süreci için gerekli izinler alınmıştır. Daha sonra sekiz uzman tarafından ölçeğin orijinal maddeleri Türkçe'ye çevrilmiştir. Bu çeviriler, bir panel tarafından incelenerek Türkçe form oluşturulmuş ve üç uzman tarafından tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Orijinal ve geri çevrilen formlar karşılaştırılarak nihai form oluşturulmuş ve dil uzmanı tarafından incelenmiştir. Ölçeğin anlaşılabilirliğini kontrol etmek için on katılımcıya uygulanmış, geri bildirimler alınmış ardından veri toplama sürecine başlanmıştır.

Ölçeğin geçerlik analizleri için Duygusal Tepkisellik Ölçeği kullanılarak ölçüt geçerliği analizi yapılmıştır. Duygusal Tepkisellik Ölçeği ve Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Formu arasında hesaplanan korelasyon katsayısı, iki ölçek arasında anlamlı, yüksek düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir ($r = .79$, $p < .05$).

Ölçeğin yapısının daha iyi kavranabilmesi amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. DFA sonucunda, ölçeğin aslında 6 madde ve tek bir faktöre dayanan yapısı doğrulanmıştır. Yapılan DFA sonucu uyum indeksi değerleri $\chi^2/df=4,82p<.001$, RMSEA=.07, CFI=.95, NFI=.95, GFI=.96 ve SRMR=.04 olarak bulgulanmıştır. Ayrıca maddelerin faktör yüklerinin .45 ile .88 arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak, ölçeğin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu ve Türk kültürüne uygun olduğu sonucuna varılabilir.

Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'un güvenilirlik analizi için Cronbach Alpha iç tutarlık değeri incelenmiştir. Elde edilen sonuca göre, Cronbach Alpha değeri 0.74 olarak bulunmuştur. Bu bulgu, ölçeğin güvenilirliğini ve maddelerin tutarlılığını gösterir; yani maddeler aynı özelliği güvenilir bir şekilde ölçmektedir ve homojendir.

Yapılan analizlerin sonucuna bakıldığında, Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Form'un Türkçe'ye uyarlanması sürecinin başarılı olduğunu ve ölçeğin Türk kültürüne uygun olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkiye'deki araştırmalara ve uygulamalara katkı sağlayabileceğini ve duygusal tepkisellik konusundaki çalışmaların daha da ilerlemesine olanak tanıyacağını göstermektedir. Ölçeğin, farklı alanlarda kullanılarak araştırmacılara ve uygulayıcılara önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir. Akademik araştırmalarda, derinlemesine duygusal tepkisellik çalışmalarına olanak tanıyabilir; klinik uygulamalarda, terapi süreçlerini izlemek ve terapistlere rehberlik etmek için kullanılabilir; eğitimde, öğrencilerin duygusal tepkisellik düzeylerini belirleyerek öğrenme ortamlarını yönetmede yardımcı olabilir; işletme ve liderlik alanında ise çalışanların duygusal tepkisellik düzeylerini anlama konusunda rehberlik edebilir.

5. KAYNAKÇA

- Balaban, G. & Bilge, Y. (2021). Perth Duygusal Tepkisellik Ölçeği-Kısa Formu'nun Türk toplumu örneğinde psikometrik özellikleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 13(1), 281-297.
- Campos, J. J., Frankel, C. B., & Camras, L. (2004). On the nature of emotion regulation. *Child Development*, 75(2), 377-394.
- Cengiz, S. (2017). Ergenlerde duygusal tepkisellik, bilişsel çarpıtmalar ve depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
- Çakmak, Ö. N. (2018). Bağlanma stilleri ve duygusal tepkisellik arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracılık rolünün incelenmesi [Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Çakmak Tolan, Ö., Tümer, S. B., & Yıldırım, E. D. (2022). Algılanan Sosyal Destek ve Bilişsel Duygu Düzenleme ile Duygusal Tepkisellik Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Humanistic Perspective*, 4(1).
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2021). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları* (6. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Gürbüz, S. (2021). *AMOS ile Yapısal Eşitlik Modellemesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Kaymakcı, G., & Aybar, M. A. (2023). Özel Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Tepkisellik, Öz-Yeterlik ve Psikolojik Kırılganlıklarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (57), 2153-2175. DOI: [10.53444/deubefd.1328900](https://doi.org/10.53444/deubefd.1328900)
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of Structural Equations Modeling*. New York: Guilford Publication, Inc.
- Matsumoto, D., & Hwang, H. S. (2013). Emotion. In K. D. Keith (Ed.), *The Encyclopedia of Cross-Cultural Psychology* (1st ed., pp. 472–474). John Wiley & Sons, Inc.
- Nock, M. K., Wedig, M. M., Holmberg, E. B., & Hooley, J. M. (2008). The emotion reactivity scale: development, evaluation and relation to self-injurious thoughts and behaviors. *Behavior Therapy*, 39, 107–116.
- Parneix, M., Pericaud, M., & Clement, J. (2013). Majör depresif dönemler ile ilişkili kolay öfkelenme: Duygudurum bozuklukları ve mizaç ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 24.
- Polanco-Roman, L., Moore, A., Tsypes, A., Jacobson, C., & Miranda, R. (2017). Emotion reactivity, comfort expressing emotions, and future suicidal ideation in emerging adults. *Journal of Clinical Psychology*, 74(1), 123-135.
- Rosen, P. J., Milich, R., & Harris, M. J. (2012). Dysregulated Negative Emotional Reactivity as a Predictor of Chronic Peer Victimization in Childhood. *Aggressive Behavior*, 38(5), 414–427. DOI: [10.1002/ab.21434](https://doi.org/10.1002/ab.21434)
- Seçer, İ., Halmatov, S., ve Gençdoğan, B. (2013). Duygusal Tepkisellik Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Güvenirlilik ve geçerlilik çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 3(1), 77-89.
- Veilleux, J. C., Schreiber, R. E., Warner, E. A., & Brott, K. H. (2023). Development and validation of a brief version of the emotion reactivity scale: The B-ERS. *Current Psychology*, 1-15. DOI: [10.1007/s12144-023-05323-4](https://doi.org/10.1007/s12144-023-05323-4)
- Yurdakul, A., & Üner, S. (2015). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal tepkisellik durumlarının değerlendirilmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(4), 300-307. DOI: [10.5455/pmb.1-1422358166](https://doi.org/10.5455/pmb.1-1422358166)

19.10.2024

ISBN: 978-625-95080-8-5

ASES PUBLICATIONS- 2024